

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Філологічний факультет
Кафедра германської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА

**ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА
З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 035 Філологія

035.041 Філологія. Германські мови і літератури (переклад включно),
перша англійська
освітня програма «Переклад»

2022-2023 навчальний рік

Розробники: Солодка Анжеліка Костянтинівна, професор кафедри германської філології _____

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Філіпп'єва Т.І.

Анотація

Практична підготовка студентів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня, і є нормативною частиною змісту освіти, що має на меті набуття студентами професійних навичок і вмінь. Вона передбачає неперервність і послідовність її проведення при одержанні достатнього для професійної діяльності обсягу знань і вмінь відповідно до кваліфікаційної характеристики фахівця певного освітньо-кваліфікаційного рівня. Робоча програма навчальної (ознайомчої) практики є основним навчально-методичним документом, що визначає проведення практики, надає рекомендації щодо видів, форм і методів контролю рівня знань, умінь і навичок, яких під час її проходження мають набути студенти.

Під час проходження професійно-орієнтованої перекладацької практики формується професійна готовність майбутніх перекладачів до самостійної діяльності, яка передбачає усвідомлення шляхів вирішення типових професійних задач та оволодіння уміннями їх реалізації в конкретних умовах в різних сферах діяльності. Практичне ознайомлення студента з умовами безпосередньої праці за фахом сприяє і допомагає формуванню у нього впевненості в своїй фаховій придатності, закріплює вже почасті набуті навички письмового й усного, послідовного та елементів синхронного перекладу, допомагає виробленню індивідуального режиму праці.

1.Опис виробничої практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика практики
Кількість кредитів - 4	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: (Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська) Освітньо програма: «Переклад» Ступінь: Бакалавр	Практична підготовка
Кількість годин/кредитів 120 год.		Рік навчання: 2-ий
		Семестр: 4-ий
		Термін: 2 тижні
	Форма контролю: залік (4 семестр)	
Мова проходження практики		Англійська, українська

2. Мета, завдання практики та очікувані результати

Метою професійно-орієнтованої практики є підготовка фахівців-перекладачів. Студенти-практиканти здійснюють письмовий і усний переклад науково-технічних, ділових текстів з іноземної мови на державну мову, а також інформаційних матеріалів. Метою навчальної (ознайомчої) практики є закріплення практичних навичок у перекладі загальнонаукових і загальнотехнічних мовних явищ, набутих студентами також під час практичних занять з практичного курсу основної іноземної мови, оволодіння студентами сучасними методами і формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування та поглиблення у них професійних умінь і навичок на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань; поглиблення і закріплення теоретичних знань та формування у студентів професійних умінь та навичок перекладу з німецької мови та на німецьку мову на базі отриманих теоретичних знань, а також виховання у студентів потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності у сфері своєї майбутньої спеціальності.

Завдання практики

Основні групи завдання зосереджено на наступних напрямках діяльності студента в період проходження практики, зокрема:

1. Письмовий переклад

1. Порівняльний аналіз першотвору з перекладом на матеріалах суспільно-політичних, юридичних, економічних, технічних, художніх текстів, патентної документації та інших типів тексту (переклад 25-30 сторінок).
2. Виконання на комп'ютері різних видів перекладу з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну, а саме: повного (з заданою адаптацією), вибіркового, описового (зміст, заголовки, підзаголовки, ключові слова), перекладу-аналізу, перекладу-синтезу (переклад 20-30 сторінок).
3. Написання та переклад ділових паперів з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну (автобіографія, запрошення, оголошення, лист-вітання, лист-співчуття, лист вдячності, лист-вибачення, лист-звернення за інформацією тощо).
4. Самостійне виконання повного перекладу з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну науково-технічних, суспільно-політичних, економічних (контракт) та інших типів тексту.
5. Написання анотації на статті, опубліковані іноземними мовами.
6. Виконання коректорської та редакційної правки тексту (три мови).
7. Написання, переклад та відправлення факсу.

2. Студенти II курсу здійснюють **усний послідовний переклад** з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну мову з голосу чи аркуша з можливим записом на аудіо- та відеоплівку текстів:

- урочистого засідання;
- інформаційної доповіді/повідомлення, настанови;
- промови;
- радіоповідомлень;
- політичної дискусії;
- ділової бесіди;
- телефонної розмови;
- фрагменту фільму;
- науково-технічного тексту.

Відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що був затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки № 869 від 20 червня 2019 р., кінцеві вимоги до рівня знань та вмінь випускника-філолога експлікуються в набутих ним протягом навчання компетентностях. У процесі вивчення нормативної навчальної дисципліни «Виробнича практика» студент повинен оволодіти такими

загальними компетентностями (ЗК) та фаховими компетентностями (ФК).

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності спеціальності :

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

3. Зміст професійно-орієнтованої перекладацької практики

Зміст професійно-орієнтованої перекладацької практики зумовлений напрямом діяльності підприємства, організації чи установи, що є базою практики і повинен відповідати вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця. Перекладацька практика повинна включати усний послідовний переклад використанням необхідного лексико-граматичного мінімуму та певних методів перекладу. Використовуючи лексико-граматичний мінімум відповідної галузі та іншомовні джерела, в умовах письмових ділових контактів із використанням прийомів і методів письмового спілкування та відповідних методів оформлення ділової документації студент повинен перекладати ділові листи, протоколи, відповідну документацію організації, контракти, рекламу тощо.

Зміст професійно-орієнтованої перекладацької практики включає:

Письмовий переклад

Порівняльний аналіз першотвору з перекладом на матеріалах економічних, технічних, політичних, юридичних та художніх текстів.

Виконання на комп'ютері різних видів перекладу з іноземної мови на рідну та рідну на іноземну:

- виконання повного перекладу;

- виконання вибіркового перекладу;
- виконання описового перекладу (змісту, заголовків, ключових слів, підзаголовків).

Написання та переклад ділових паперів з іноземної мови на рідну і навпаки:

- написання автобіографій;
 - написання і переклад запрошень і оголошень;
- переклад листів вдячності, звернення, вітання, співчуття тощо.

Самостійне виконання повного перекладу з іноземної мови на рідну і навпаки економічних, науково-технічних, суспільно-політичних текстів.

Написання анотації на статті, опубліковані іноземними мовами.

Виконання коректорської та редакційної правки тексту.

Написання, переклад та відправки факсу.

Усний переклад

Усний послідовний переклад з іноземної мови на рідну і навпаки з голосу чиз аркуша з можливим записом на аудіо- чи відеоплівку:

- переклад промов урочистих засідань;
- переклад політичних дискусій;
- переклад ділових бесід;
- переклад телефонних розмов;
- переклад фрагменту фільму;
- переклад науково-технічних текстів.

4. Методичні рекомендації студентам щодо проходження професійно-орієнтованої перекладацької практики

Під час роботи над перекладом й оригіналом студентам слід зважити на таку послідовність роботи:

- 1) встановити основні риси композиції та структури інформаційного наукового тексту як стилістичної одиниці;
- 2) визначити структуру і роль абзацу, а також особливості зв'язків між абзацами і специфіку домінуючого члена абзацу в досліджуваному тексті;
- 3) описати основні типи синтаксичних конструкцій наукового тексту, а також компоненти цих конструкцій з метою встановлення маркірованих компонентів цього рівня;
- 4) у межах мінімальних синтаксичних одиниць визначити роль загальноновживаного слова, терміна, номенклатурної одиниці й символу, а також відношення між цими чотирма типами мінімальних одиниць у тексті та їх специфіку.

Доцільним є не лише опис та переклад, а й виконання різноманітних вправ щодо засвоєння лексичного та теоретичного матеріалу, граматичного аналізу речень, словотвору, реферування, анотації. Завдяки цьому досягається функціонування мовних автоматизмів, стабілізується вміння читати з безпосереднім одержанням необхідної інформації.

Відібрані тексти складені на основі статей з оригінальної літератури. При укладанні текстів враховано їх інформативність, наявність загальнотехнічних та спеціальних термінів, необхідних для читання літератури з фаху.

Перед початком безпосередньої навчальної (ознайомчої) роботи над текстом слід обов'язково укласти німецько-український глосарій, що суттєво полегшить роботу студента.

Під час навчальної (ознайомчої) практики студенти III курсу повинні набути професійні вміння і навички самостійно вирішувати завдання з таких аспектів:

1. Уникати буквалізмів, занадто формального перекладу, що інколи робить його важким для сприйняття.
2. Утримуватися від "вільного" перекладу, що виникає внаслідок недостатнього розуміння тексту оригіналу і стилістичних особливостей тексту мови перекладу.
3. Творчо долати явище "безеквівалентності" при перекладі своєрідних граматичних категорій, конструкцій, слів-реалій та ідіоматизмів.
4. Довести переклад до рівня адекватного, закінченого, відредагованого, застосовуючи найрізноманітніші форми власних та кількісних трансформацій семантичного та формального характеру: звуження та розширення значення, логічне розгортання і антонімічні заміни, експліциту й еліпсису, заміну одних частин мови іншими, поєднання або поділ речень.
5. В ході аналізу виконаного перекладу визначають оптимальний варіант перекладу.
6. Повністю оволодіти перекладацькими навичками, користуючись еквівалентними засобами, без яких неможливо довести переклад до рівня адекватного відтворення оригіналу.

7. Вести усний переклад з аркуша інформаційних суспільно-політичних, наукових текстів з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну з швидкістю 1500 друкованих знаків за 6 хвилин.

8. Вести двосторонній переклад бесіди, що здійснюється у нормальному режимі (250-300 знаків за хвилину при тривалості окремих висловлювань 1-1.5 хвилин).

Уміння письмового перекладу

Перекладати письмово з іноземної мови на рідну економічні, науково-технічні, суспільно-політичні тексти з швидкістю 1800-200 друкованих знаків за 1,2 години

Перекладати з рідної мови на іноземну тексти такого ж типу зі швидкістю 1400-1700 друкованих знаків за 1,2 години.

Здійснювати редагування перекладеного тексту. Аналізувати й реферувати перекладений текст. ***Уміння усного***

послідовного перекладу

Вести послідовний переклад монологічного висловлювання з іноземної мови на рідну та з рідної мови на іноземну тривалістю 2-3 хвилини.

Застосовувати перекладацький скоропис власних і географічних назв, цифрових даних при перекладі висловлювань тривалістю понад 3 хвилини.

Дослідницька робота

- Під час навчальної (ознайомчої) практики студенти ведуть наукову роботу й підбір ілюстративного матеріалу для написання курсових і дипломних робіт.
- Укладають картотеки з питань перекладознавства, оформлюють бібліографію
- Рецензують письмові переклади.
- Укладають матеріали двомовних і багатомовних словників.
- Аналізують статті, монографії, що є темою курсового чи дипломного дослідження.

5. Список рекомендованої літератури

1. Білоус О. М. Художній переклад: шляхи аналізу. В зб. Мови, культури, переклад у контексті європейського співробітництва. Київ, 2018.
2. Засєкіна Л. В. Когнітивна модель перекладацького процесу. Філологічні студії. 2016. № 2. С. 70–76.
3. Зимомря М. І., Білоус О. М. Програми теоретичних курсів «Вступ до перекладознавства»; «Теорія та практика перекладу». Кіровоград, 2015.
4. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2016. 592 с.
5. Колодій Б. М. Практика перекладу з другої іноземної мови (англійської) для студентів філологів 3 курсу: Навчальний посібник. К.: Інкунабула, 2019. 198 с.
6. Колодій Б., Ковальова В. Відтворення вербальних засобів комічного в аудіовізуальному перекладі англomовних ситкомів українською мовою. *Наукові записки*. Вип. 144. Серія: Філологічні науки. Кіровоград: Видавець Лисенко В.Ф., 2016. С. 161–166.
7. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 304 с.
8. Мирошніченко В. В. Авторська концепція художнього твору : онтогенез і експансія. З апоріжжя: ЗДУ, 2013. 283 с.
9. Міщенко Л. А., Турченко О. М. Посібник з художнього перекладу до курсу «Теорія і практика перекладу». Вінниця: Нова книга, 2016. 176 с.
10. Огуй О. Д. Актуальні проблеми англо-українського перекладу. Чернівці: Рута, 2014. 256 с.
11. Ольховська А. С. Основи професійної майстерності перекладача : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Переклад» (англійська мова)] Харків: Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 132 с.
12. Ольховська А. С. Чинники успішного працевлаштування перекладача за фахом [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Переклад» (англійська мова)] Харків: Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 16 с.
13. Основи перекладознавства: навчальний посібник / За ред. А. Є. Нямцу. Чернівці: Рута, 2018. 312 с.

5. Критерії оцінки знань студентів

Оцінка **“відмінно”** ставиться, якщо студент, спираючись на набутий перекладацький досвід, знає, яких заходів слід вжити, щоб грамотно в методичному та мовному аспектах доводити переклад до рівня автоматизованої діяльності, відтворюючи зміст, форму та стилістичні особливості оригіналу. При цьому переклад:

1. повністю відтворює денотативні, коннотативні, прагматичні, естетичні й стилістичні аспекти першотвору;
2. вільний від буквализмів;
3. позбавлений незграбностей “вільного” перекладу;
4. творчо долає елементи безеквівалентності;
5. залишає поза увагою складні для перекладу нерелевантні елементи оригіналу;
6. відповідає вимогам замовника;
7. записано на дискету (аудіо плівку);
8. відредаговано у технічному та літературному відношеннях.

Оцінка **“добре”** ставиться, якщо переклад доведено до рівня докінченого й відредагованого, але студент

1. порушує термін подачі виконаної роботи;
2. має незначні мовні огріхи;
3. порушує стилістичний реєстр оригіналу;
4. хибує у термінологічній однорідності; має зауваження щодо дотримання режиму праці, поведінки, етики з місця проходження практики.

Оцінка **“задовільно”** ставиться, якщо студент в основному грамотно виконав переклади, але адекватність його перекладів оригіналам досягнута не повністю. При цьому

1. помітні несуттєві перекручення при відтворенні прагматично релевантного змісту оригіналу та конотативної адекватності;
2. порушено норми перекладу;
3. спостерігаються кількісні збочення;
4. порушується систематика часу, мовленнєвий реєстр;
5. спостерігається спустошення лексико-фразеологічних єдностей, приказок, прислів'їв.

Примітка. При визначенні оцінки за практику враховується рівень виконаних студентом перекладів та оцінка, виставлена в установі, де проводилась практика. Зволікання з поданням документації про проходження практики впливає на оцінку чи й ставить під сумнів проходження практики взагалі. Студент має право в разі незгоди з оцінкою просити деканат про перегляд оцінки. У випадку хвороби чи з інших обставин, що перешкодили студенту успішно пройти перекладацьку практику, йому надається право на повторне проходження практики, але без відриву від навчання.

Рейтинг студента з дисципліни визначається за 100–бальною шкалою.
Оцінювання окремих видів роботи студента:

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Виконання письмових перекладів	20
Виконання усних перекладів	20
Знаходження додаткового матеріалу з галузі і застосування фонових знань	6
Оформлення документації	6
Написання і оформлення проміжного звіту	6
Написання конспекту науково-теоретичних першоджерел	6
Ведення щоденника	6
Захист звіту з навчальної (ознайомчої) практики	30
Усього	100

6. Вимоги до звітної документації студента

Після завершення професійно-орієнтованої перекладацької практики кожен студент подає керівникові-методисту такі документи:

- характеристику на студента від підприємства;
- щоденник проходження навчальної (ознайомчої) практики;
- звіт про види перекладу, що виконував студент, їх інтенсивність та особисті зауваження і побажання щодо виконаних перекладів;
- два письмових переклади з іноземної мови на українську і навпаки (1 друкований аркуш перша мова, половину друкованого аркуша друга іноземна мова);
- словник незнайомих слів і виразів;

Звітність студента-практиканта

Після завершення навчальної (ознайомчої) практики студент подає на кафедру безпосередньо своєму методистові-керівникові таку документацію для перевірки:

- звіт про проходження практики від початку до її завершення;
- підписану і завірену керівником установи розгорнуту характеристику студента-практиканта і виконаних ним видів роботи та рівня їх виконання;
- перекладені види матеріалів з оригіналами: основна мова - 1 др. арк, друга мова - 0,5 др. арк.
- щоденник з навчальної (ознайомчої) практики.

Перекладацька практика студентів затверджується інститутською конференцією на підставі оцінки керівників практики й згідно з поданою студентами документацією.

Підведення підсумків практики

1. Після завершення практики і подачі студентами звітної документації деканат визначає термін заліку, де керівник-методист заслуховує кожного студента, проводить аналіз його роботи, визначає позитивні та негативні моменти, виставляє студентові загальну оцінку за перекладацьку практику.

2. Керівник-методист від кафедри складає загальний звіт про проходження навчальної (ознайомчої) практики студентами і подає його керівникові навчальної (ознайомчої) практики від факультету.

3. Не пізніше як через місяць питання про проходження студентами навчальної (ознайомчої) практики заслуховується на засіданні кафедри іноземної філології і перекладу.

4. Завершальним етапом підведення підсумків навчальної (ознайомчої) практики є розгляд даного питання на засіданні вченої ради факультету, дата якої визначається в плані роботи вченої ради факультету.

7. Організація практики

Колективні завдання

1. Ознайомитися з основними нормативними актами, що визначають структуру, організаційну діяльність баз навчальної (ознайомчої) практики провідними підрозділами, системою підготовки кадрів. Відвідати відділи реклами та оголошень (переклад рекламних проспектів).

2. Ознайомитися з вимогами до референтів-перекладачів. Дослідити організаційні питання роботи в установах, дозволена документація, правила її ведення (переклад контрактів та телеграм).

3. Ознайомитися зі структурою відділів зовнішньо-економічних зв'язків, вимогами до перекладачів.

4. Навчитися складати документи, акти, протоколи та договори іноземною та українською мовами. Вміти організувати двосторонній переклад цієї документації.

Індивідуальні завдання

Виконання студентами індивідуальних завдань активізує їх творче мислення, підвищує ініціативу і здатність самостійно аналізувати та узагальнювати підсумки роботи й робить проходження практики конкретнішим та цілеспрямованішим.

Результати, отримані студентами під час виконання індивідуальних завдань, можуть бути в подальшому використані при виконанні курсових робіт, підготовки доповідей на студентські наукові конференції, рефератів, наукових досліджень тощо.

Індивідуальні завдання на навчальної (ознайомчої) практики повинні суворо відповідати програмі практики і складатися з традиційного навчання (передусім, практичного) та виконання контрольних завдань.

Варіант індивідуального завдання (приклад):

I. Лексико-стилістичний аналіз англomовного тексту

Зробіть лексичний, термінологічний та жанрово-стилістичний аналіз запропонованого тексту для перекладу.

II. Порівняння перекладів з оригіналами

Порівняйте переклади речень з оригіналами і прокоментуйте застосовані у перекладах способи передачі граматичних явищ німецької мови українською мовою та правильність вибору відповідників німецьких форм і конструкцій. Запропонуйте коректний комп'ютерний варіант перекладу.

III. Редагування перекладів

Проаналізуйте наведені фрагменти оригінальних текстів та їх переклади, виконані на комп'ютері за допомогою спеціальної програми перекладу. Через недовершеність програми в перекладах є граматичні та стилістичні помилки. Визначте, де зроблено помилки, та поясніть їх причини. Запропонуйте свої варіанти перекладу.

3.1. Зробіть граматичну правку наведених комп'ютерних перекладів, орієнтуючись на відповідні оригінали.

IV. Вправи з різних лексичних, термінологічних та жанрово-стилістичних проблем науково-технічного перекладу

4.1. Перекладіть речення, коректно визначивши значення загальнотехнічних термінів

4.2. Перекладіть речення, визначивши ті слова (терміни), які потрібно перекласти на основі вибору варіантних відповідників

V. Комплексні, контрольні та додаткові вправи для перекладу текстів різних галузей науки і техніки

Звітність з професійно-орієнтованої перекладацької практики

У кінці терміну практики студенти оформлюють письмовий звіт про виконання її програми та індивідуальних завдань.

Для узагальнення матеріалу, напрацьованого студентами під час практики, і підготовки звіту та захисту програмою практики передбачено 12 годин.

У звіті важливо зазначити:

- тривалість та послідовність проходження навчальної (ознайомчої) практики;
- загальну характеристику відділів, служб бази навчальної (ознайомчої) практики;
- докладний логічно-послідовний власний опис виконаних завдань;
- перелік та коротку анотацію зібраного матеріалу;
- власні висновки та пропозиції;
- зразки документів, що особисто склалися, а також перекладалися студентом під час проходження навчальної (ознайомчої) практики (не менше 10 стор.).

Звіт обов'язково має бути підписаний студентом.

9. Рекомендована література

1. Білоус О. М. Художній переклад: шляхи аналізу. В зб. Мови, культури, переклад у контексті європейського співробітництва. Київ, 2001.
2. Засєкіна Л. В. Когнітивна модель перекладацького процесу. Філологічні студії. 2002. № 2. С. 70–76.
3. Зимомря М. І., Білоус О. М. Програми теоретичних курсів «Вступ до перекладознавства»; «Теорія та практика перекладу». Кіровоград, 2001.
4. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.
5. Колодій Б. М. Практика перекладу з другої іноземної мови (англійської) для студентів філологів 3 курсу: Навчальний посібник. К.: Інкунабула, 2009. 198 с.
6. Колодій Б., Ковальова В. Відтворення вербальних засобів комічного в аудіовізуальному перекладі англomовних ситкомів українською мовою. *Наукові записки*. Вип. 144. Серія: Філологічні науки. Кіровоград: Видавець Лисенко В.Ф., 2016. С. 161–166.
7. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 304 с.
8. Мирошніченко В. В. Авторська концепція художнього твору : онтогенез і експансія. Запоріжжя: ЗДУ, 2003. 283 с.
9. Міщенко Л. А., Турченко О. М. Посібник з художнього перекладу до курсу «Теорія і практика перекладу». Вінниця: Нова книга, 2006. 176 с.
10. Огуй О. Д. Актуальні проблеми німецько-українського перекладу. Чернівці: Рута, 2004. 256 с.
11. Ольховська А. С. Основи професійної майстерності перекладача : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Переклад» (англійська мова)] Харків: Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 132 с.
12. Ольховська А. С. Чинники успішного працевлаштування перекладача за фахом [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Переклад» (англійська мова)] Харків: Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.
13. Основи перекладознавства: навчальний посібник / За ред. А. Є. Нямцу. Чернівці: Рута, 2008. 312 с.
14. Latyschew L. K. Übersetzungslehre in Wort und Beispiel. Москва: Международные отношения, 1981.
15. Reiss K. Grundfragen der Übersetzungswissenschaft. Wiener Vorlesungen. Hrsg. von M. Snell-Hornby und M. Kadric. WUV-Universitätsverlag, 2000.

10. ДОДАТКОВІ ВКАЗІВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

(зразки звітної документації, обов'язки студента щодо бази практики)

Обов'язки студента-практиканта

Студент-практикант зобов'язаний:

- до початку виробничої перекладацької практики отримати від університету (керівника практики) консультації, щодо оформлення всіх необхідних документів (щоденник практики, договір про проведення перекладацької практики);
- своєчасно прибути на базу практики з оформленим щоденником практики; двома примірниками календарного графіку проходження практики (один – для студента-практиканта, другий – для керівника практики від підприємства);
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки;
- суворо дотримуватися трудової дисципліни та правил внутрішнього розпорядку підприємства;
- в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та доручення керівника практикою від підприємства;
- систематично вести записи у щоденнику практики, фіксувати обсяг та зміст виконаної за день роботи;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- підготувати та вчасно надати на кафедру звітну документацію (див. Додаток А, Б, В, Г);
- своєчасно скласти залік з перекладацької практики.

ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА

Студент готує (в електронному та паперовому варіанті) портфоліо з щоденником практики (з печаткою факультету та підписом декана; заповненим календарним графіком проходження практики; відгуком від керівника бази практики) та звітом студента про проходження практики.

Вимоги до зарахування практики:

1. Розробити (в електронному та паперовому варіанті) англійсько-український словник термінів (**150 слів та виразів** за тематикою перекладів, в алфавітному порядку за частинами мови), вивчити ці слова.

Оцінювання:

Представлення словника: **30 балів**.

Усна здача слів: **20 балів**.

2. Представити (в електронному та паперовому варіанті) письмові тексти- оригінали + їхні переклади за відповідною тематикою (загальний обсяг здійснених перекладів має становити не менше **18 000 буквених знаків без пробілів**), уміти перекладати ці тексти усно.

Оцінювання:

Представлення текстів: **70 балів**.

Усна здача (переклад) текстів: **30 балів**.

3. Виконати індивідуальне завдання.

Оцінювання:

Представлення індивідуального завдання: **200 балів**.

4. Надати відгук керівника підрозділу (керівництва) бази практики з підписом та основною печаткою, у якому має бути зазначене сумлінне / несумлінне ставлення практиканта до виконання поставлених перед ним завдань, пов'язаних із здійсненням перекладів; регулярність / нерегулярність відвідування практикантом установи / підприємства; старанність, відповідальність тощо) із виставленням оцінки («відмінно» (**50 балів**); «добре» (**30 балів**); «задовільно» (**20 балів**); «незадовільно» (**0 балів**)).

Загальна кількість балів: **400**.

*Щоденник професійно-орієнтованої
перекладацької практики*

Додаток Б

**МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. О. Сухомлинського**

Кафедра германської філології

З В І Т

про професійно-орієнтовану перекладацьку практику

на _____

(найменування бази практики)

Студента(ки)

(група, Ф.І.О.)

КЕРІВНИКИ ПРАКТИКИ:

від підприємства _____

(Ф.І.О., посада)

від університету _____

(Ф.І.О., посада)

Дата захисту звіту про практику " ____ " ____ " 20__р.

Оцінка _____

Підпис керівника практики _____

ВИСНОВОК

керівника практики від кафедри

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Залікова оцінка практики "_____"

Підпис керівника _____ "____" _____ 20__р.

